

Shahnoza UMAROVA,
Toshkent amaliy fanlar universiteti o'qituvchisi
E-mail: umarova@gmail.com

Pedagogika fanlari bo'yicha falsafa doktori, dotsent A.Parmanov taqrizi asosida

THE METHODS OF GROWING NATIONAL PRIDE IN STUDENTS

Annotation

In this article, the use of pedagogical technology in the classroom, interactive methods and educational games in primary school, the use of modern information and communication technologies in teaching elementary education in primary school helps students to think independently, creative research and logical thinking. Along with the expansion, ideas articulated that help them relate what they learn in the lessons to life, increasing their interest.

Key words: Audio-visual active citizenship position, responsibility, obligation, legal awareness and culture, deep worldview, healthy faith, enlightenment, tolerance, moral, ideological, sophistication education.

O'QUVCHILARDA MILLIY G'URURNI O'STIRISH USULLARI

Annotatsiya

Maqolada boshlang'ich sinflarda tarbiya fanini o'qitish orqali o'qituvchilarda milliy g'ururni rivojlantirishda interfaol metodlar va ta'limiy o'yinlardan, zamonaviy axborot-kommunikatsiya texnologiyalaridan foydalanish o'quvchilarni mustaqil fikrlashga, ijodiy izlanish va mantiqiy fikrlash doiralari kengaytirish bilan birga ularni darslarda o'rganishlarini hayot bilan bog'lashga, qiziqishlarini oshirishga yordam beradigan usul va vositalardan foydalanish haqida muhim xulosaviy fikrlar bayon qilingan.

Kalit so'zlar: Audio-vizuall faol fuqarolik pozitsiyasi, mas'uliyat, majburiyat, huquqiy ong va madaniyat, teran dunyoqarash, sog'lom e'tiqodlilik, ma'rifatparvarlik, bag'rikenglik, ma'naviy, g'oyaviy, nafosat tarbiyasi.

МЕТОДЫ ВОЗРАСТАНИЯ НАЦИОНАЛЬНОЙ ГОРДОСТИ У СТУДЕНТОВ

Аннотация

В статье использование интерактивных методов и обучающих игр, современных информационно-коммуникационных технологий в развитии у учителей национальной гордости при преподавании педагогической науки в начальных классах позволяет учащимся мыслить самостоятельно, расширяя при этом объем творческих исследований и логических мышление, важные заключительные замечания об использовании методов и средств, которые омогают им связать изученное на занятиях с жизнью и повысить интерес.

Ключевые слова: Аудиовизуальная активная гражданская позиция, ответственность, обязанность, правосознание и культура, глубокое мировоззрение, здоровая вера, просвещение, толерантность, нравственное, идеологическое, образованное образование.

Kirish. “Tarbiya” fani O‘zbekiston Respublikasi Prezidentining tashabbusi bilan umumiy o‘rta ta’lim muassasalarida 2020-2021-o‘quv yilidan boshlab joriy qilindi. Ushbu fan Uzluksiz ma’naviy tarbiya konsepsiyasining bir qismi sifatida o‘quvchilarda “Milliy tiklanishdan - milliy yuksalish sari” g‘oyasini singdirish, ularni ijtimoiy muvaffaqiyatli hayotga tayyorlash, faol fuqarolik pozitsiyasi, mas’uliyat, majburiyat, huquqiy ong va madaniyat, teran dunyoqarash, sog‘lom e’tiqodlilik, ma’rifatparvarlik, bag‘rikenglik kabi fazilatlarni shakllantirishni maqsad qilib qo‘ygan. Inson jamiyatda farovon yashashi uchun u yaxshi ta’lim-tarbiya korgan bo‘lishi kerak. Zero, yurtboshimiz ham “Yoshlarimizning mustaqil fikrlaydigan, yuksak intellektual va ma’naviy salohiyatga ega bo‘lib, dunyo miqyosida o‘z tengdoshlariga hech qaysi sohada bo‘sh kelmaydigan insonlar bo‘lib kamol topishi, baxtli bo‘lishi uchun davlatimiz va jamiyatimizning bor kuch va imkoniyatlarini safarbar etamiz”, deya ta’kidlaydilar. Tarbiya fanini o‘qitishda didaktik o‘yinlardan, interfaol usullardan foydalanish ta’lim jarayonida o‘quvchilarni o‘qitish, tarbiyalash va kamol toptirishda muhim ahamiyat kasb etadi.

Tarbiya fanini o‘qitish metodikasini takomillashtirish quyidagilarni tashkil qiladi: Birinchidan, o‘qituvchilar o‘quvchilar bilan muhokama qilish va ulardan o‘quv usullarining samarali ishlayotganini o‘rganish orqali foydalanishlari tavsiya etiladi. O‘quvchilarning qanday o‘rganishganlarini bilish va ulardan ma’naviyatli foydalanishga intilish yordam beradi. Ikkinchidan, kompyuter texnologiyalari, internet va multimedia resurslaridan qoniqarli foydalanish, o‘quvchilarni interaktiv ta’lim jarayonida qatnashish va ularni yangi ma’lumotlarga o‘zlashtirishga imkoniyat yaratadi. Uchinchidan, o‘quvchilarning o‘z o‘zlarini o‘rganish va o‘qish usullarini boshqarishga imkon beruvchi mudhish-fan metodikasi ishlatish tavsiya etiladi. Bu, o‘quvchilarni o‘zlashtirish va o‘rganishga qo‘shimcha ta’sir qiladi. To‘rtinchidan, o‘quvchilarni amaliyotlar yaratishga va o‘quv materialini amaliyotlar orqali o‘rganishga rag‘batlantirish yordamida ta’limning ko‘proq interaktiv va amaliy usulga o‘tkazilishi taqdim etiladi. Beshinchidan, o‘quvchilar orasida jamoaviy va guruh ishlashni ta’lim jarayonida qo‘llash yordamida ularni bir-birlari bilan o‘z fikrlarini o‘zlashtirish va o‘rganishni oshirishga yordam beradi.

Tarbiya – shaxsda muayyan jismoniy, aqliy, ruhiy, axloqiy va ma’naviy sifatlarni shakllantirishga qaratilgan pedagogik jarayondir. Insonning jamiyatda yashashi uchun zarur bo‘lgan xususiyatlarga ega bo‘lishini ta’minlash yo‘lida qo‘llaniladigan chora-tadbirlar majmuasi tarbiyani tashkil qiladi. Tarbiya insonning insonligini ta’minlaydigan eng qadimiy va abadiy qadriyatdir. Tarbiyasiz alohida odam ham, kishilik jamiyati ham mavjud bo‘la olmaydi. Chunki odam va jamiyatning mavjudligini ta’minlaydigan qadriyatlar tarbiya tufayliga bir avloddan boshqa avlodga o‘tadi. Zamonaviy o‘quv dasturlari va qo‘llanmalardan foydalanish, o‘quv materialini tartibga solish va o‘quvchilarning mustaqil o‘rganishiga qo‘shimcha yordam beradi. Takomillashtirilgan tarbiya fanini o‘qitish metodikasi o‘quvchilarni o‘z fikrlarini ifodalash, tahlil qilish, kreativ fikrlash va jamoaviy ishlashga rag‘batlantiradi. Bu esa ularni mustaqil, fikriy va jamiyatga foydali fuqarolar sifatida tayyorlashda muhim ahamiyatga ega.

Pedagogik adabiyotlarda “tarbiya” atamasi keng va tor ma’nodalarda qo‘llaniladi. Keng ma’noda tarbiya inson shaxsini shakllantirishga, uning jamiyat ishlab chiqarishi va ijtimoiy, madaniy, ma’rifiy hayotida faol ishtirok etishini ta’minlashga qaratilgan barcha ta’sirlar, tadbirlar, harakatlar va intilishlar yig‘indisini anglatadi. Bunday tushunishda tarbiya faqat oila, maktab, bolalar va yoshlar tashkilotlarida olib boriladigan tarbiyaviy ishlarni emas, balki butun ijtimoiy tuzum, uning yetakchi g‘oyalari va san’atning barcha turlarini o‘z ichiga oladi. Shuningdek, keng ma’nodagi tarbiya tushunchasi ichiga ta’lim va

ma'lumot ham kiradi. Tor ma'noda tarbiya shaxsning jismoniy rivoji, dunyoqarashi, ma'naviy-axloqiy qiyofasi va estetik didi o'stirilishiga yo'naltirilgan pedagogik faoliyatni anglatadi. Bunda oila va tarbiyaviy muassasalar hamda jamoat tashkilotlari tarbiya ishini amalga oshiradi.

Ta'lim va ma'lumot olish tor ma'nodagi tarbiya tushunchasi ichiga kirmaydi. Lekin har qanday tarbiya ta'lim bilan chambarchas bog'liq holdagina mavjud bo'ladi. Chunki, ta'lim va ma'lumot olish jarayonida shaxsning faqat bilimi ko'payibgina qolmay, balki, axloqiy-ma'naviy sifatlari qaror topishi ham tezlashadi.

"Tarbiya" fani amaldagi quyidagi fanlarni qo'shish hisobiga tashkil etildi: Buning natijasida yangi fan shakllantirildi. Ushbu "Tarbiya" fanining metodologik asoslarini quyidagilar tashkil etadi. Mazkur fanni o'zlashtirish va uni o'qitishning metodikasini takomillashtirish zaruriyati quyidagilar bilan belgilanadi. Fanning asoslarini chuqur bilish; fanni o'qitishning ilg'or va zamonaviy pedagogik, innovatsion hamda axborot texnologiyalarini egallash; tarbiya masalasiga doir ilmiy-tadqiqotlarni o'rganib borish; inson va jamiyat hayotida tarbiyaning tutgan o'rnini to'liq idrok etish; fan vositasida o'quvchilarini tarbiyalash metodlari va texnologiyalarini bilish; fanni o'qitish bo'yicha individual pedagogik tajribaga ega bo'lish. Shu jihatdan "Tarbiya" fanini o'qitishda quyidagilarga e'tibor berish va ularni o'zlashtirish zaruriyat hisoblanadi. Davlat ta'lim standartlari talablari asosida o'quvchilar tomonidan odob-axloq, bilim, ko'nikma, malaka va kompetentsiyalarning to'liq o'zlashtirilishiga erishish; o'quvchilarda mustaqil va erkin fikrlashni hamda ularning ijodiy qobiliyatlarini rivojlantirish; o'quvchilarda ilmiy dunyoqarash va global tafakkur yuritish kompetentligini shakllantirish; umumta'lim fanlarini o'qitishning printsiplari yangi metodologiyasi asosida tarbiyaning uzviyligi va uzluksizligini ta'minlash.

"Tarbiya" fanini o'qitishda 5-6-sinflarning dars jarayonidagi faolligini oshirishda ularni jamoaviy ishlashga, fikr almashishga undaydigan interfaol usullardan samarali foydalanish mazkur fanning sifat va samaradorligini oshiradi.

Tarbiya darsini vijdon, insof, rostgo'ylik kabi muhim tushunchalarni anglatishdan boshlash kerak. 6-sinf o'quvchilari uchun rostgo'ylik haqida bilib olish muhim hayotiy ko'nikma bo'ladi. Vijdonan yashash, halol va rostgo'y bo'lishi inson uchun nihoyatda muhim.

1-Dars. Vijdonan yashash (2 soatga mo'ljallangan)

Mashg'ulotdan ko'zlangan maqsad:

rostgo'y bo'lish nimani anglatishini tushuntirish;
boshqalarga nisbatan halol va rostgo'y bo'lishni o'rgatish;
rostgo'ylik nima uchun kerakligini anglatish.

1-topshiriq. Matnning sinchkovlik bilan o'qing.

Matn

Siz qiyshiq oynalar mamlakatiga tushib kolganingizni tasavvur qiling. Bu mamlakatda yashovchilar na o'ziga, na o'zgalarga rost so'zlamaydilar. Qiyshiq oynalarda o'z aksini topgan mamlakat hayoti murakkab, tushunarsiz, muammolarga to'la. Agar siz bu o'lkaga tushib qolsangiz, na o'zingizni tushunasiz, na boshqalarni, duch kelgan voqealarini ham anglab yeta olmaysiz. Xattoki qiyshiq oynalarda o'zingizni ko'ra olmaysiz, o'zligingizni anglay olmaysiz.

Biroq Sizni nafaqat bu mamlakatdagi hayotingizni, balki xaqiqiy hayotingizni o'zgartira oladigan bir insoniy xislat bor. Bu rostgo'ylik. Agarda inson har doim rost gapirsa, uning hayoti oson va yengil, sodda bo'ladi. O'z-o'zini aldashga, soxta bo'lishga xarakter qilib, kuchlarni ketkazish kerak bo'lmaydi. Aslida nima bo'layotganini faqatgina rostgo'ylik ochib beradi, voqelikdagi hayotni ko'rsatib beradi.

Rostgo'ylik – asosiy insoniy xislatlardan biri bo'lib, boshqa insonlar bilan muloqotda bo'lganda rostgo'y, samimiy, halol bo'lishni, boshqalarni aldamaslikni, o'zligini yuqotmaslikni, o'g'irlikni inkor etish, soxta bo'lmaslik, va'dalarni berib bajarishda ishonchli bo'lish demakdir.

Rostgo'y odam o'z xato va aybini tan oladi, nohaq bo'lsa o'zini oqlamaydi, boshqalarni qanday mezonlar bilan baholasa, o'zini ham shunday baholaydi. Bunday odam har qanday holatda ham xaqiqatdan voz kechmaydi, o'z nuqtai nazari va munosabatini to'g'ridan-to'g'ri aytadi, o'g'irlik qa firibgarlik qilmaydi, ahloq meyorlariga rioya qiladi, qonunlarni buzmaydi.

O'zgalalar va o'z oldida rostgo'y bo'lishdagi sifatlarni jadvalga yozing.

O'z oldida rostgo'y bo'lib, boshqalar bilan yolg'onchi bo'lish mumkinmi? Yoki, aksincha, o'zgalalar bilan rostgo'y bo'lib o'z oldida yolg'onchi bo'lish mumkinmi? Fikringizni ayting.

Siz uchun qay biri muhimroq: o'zi oldidami yoki o'zgalalar oldida?

Vaziyat 1: Said hovlida do'stlari bilan o'ynardi. O'yin qiziqarli va hayajonli edi. Vaqt tez o'tib ketdi, kech kirdi. Said onasining ovozi eshitdi, onasi uni uyga chaqirayotgan edi. Said darhol ko'ptokni qo'ydi-da, kurta va sumkasini olib uyga chopib ketmoqchi ediyam-ki, uni Akmal to'xtadi:

– Qaerga? Ketma, biz hali o'yinni tugatmadik-ku! Bizning jamoamiz yutay deyapti-ku!

– Men ketishim kerak. Onamlarga chaqirishingiz bilanoq kelaman deb va'da berganman.

– Ketma, qol, o'yinni tugataylik. Keyin oyingga chaqirganingizni eshitmadim dersan?! – deb taklif qildi Sardor.

– Ammo men eshitdim, siz ham eshitingiz, – deb javob berdi Said.

– Lekin oying eshitganingni bilmaydilar-ku!

– Ha, sen xaqsan, ular bilmaydilar, ammo men bilaman-ku, dedi qat'iyatlik bilan Said va uyga yugurib ketdi.

Rostgo'ylik nima?

Said kimga nisbatan rostgo'ylik qildi: o'zi yoki o'zgalarga nisbatanmi? Javobingizni asoslab bering.

Rostgo'ylik so'ziga ma'nodoshi va zid ma'nolilarni yozing.

Rostgo'ylik tushunchasi bilan yonma-yon vijdon tushunchasi turadi. Vijdon har birimizda bor. Vijdonni ichki to'siq bilan solishtirish mumkin, biz noto'g'ri va adolatsiz xarakter qilmoqchi bo'lganimizda bizga vijdon tusqinlik qiladi. U go'yoki bizni yomon xarakterlardan ogohlantiruvchi va ahloqiy xamda ma'naviy qadr-qimmatlarga rioya qilib yashashga undovchi ichki ovozdur. Vijdon – bu bizning qudratli yo'l boshchimiz, u bizga qaysi tarafdagi yurishimiz lozimligini va to'g'ri yoki noto'g'ri yurayotganimizni ko'rsatadigan sifatimizdir.

Vijdonan yashagan odam o'ziga foydasi tegmasa ham rostgo'ylik bilan harakat qiladi. "Vijdonim qiynalyapti", "vijdon azobi" degan iboralar hammamizga tanish. Bu – yolg'on gapirganimiz, soxta bo'lganimiz, noto'g'ri, nojo'ya xarakterimiz natijasida paydo bo'lgan ichki bezovtalik, aybdordik hissi. Ba'zida bunday holat shu qadar kuchli bo'ladi-ki, inson tinch yashay olmaydi, o'qiy olmaydi, ishlay olmaydi. Vijdonimiz o'tgan ishlarga emas, kelajakda qiladigan ishlarimizni baholab berishi lozim, ya'ni bizni achinishimizga emas, balki noto'g'ri harakatni bajarishimizning oldini olishi, ogohlantirishi, eziglikka yo'naltirishi kerak.

“Fanorchi ota”

Tor, qiyshiq ko‘chani o‘ksik oqshomini Tursunqul akaning churuk daivozasi tepasiga o‘tqizilgan bir fanorning titrak nurlariga yoritadi edi. Uni har kun kechqurun past bo‘yli, burushiq yuzli bir chol kelib, yoqib ketar edi. Biz uni «Fanorchi ota», der edik. U juda yuvvosh, indamas kishiydi, kichkina narvonchasini chaqqon qo‘yib, allaqanday ustalik bilan chiqar, qo‘ltig‘idan kir ro‘molchasini olib, avaylab fanor oynalarini artardi. Fanorni yoqqach, yerga tushib, obkashdek bukilgan yelkasiga narvonchasini qo‘yib birpasda ko‘zdan yo‘qolar edi.

Fanor qurilgan vaqtlarda butun mahalla quvonib, unga allaqanday mehr ila qaragan bo‘lsalar-da, vaqat bu mehr uzoqqa cho‘zilmagandi. Keyincha har kim unga parvosiz bo‘la boshladi. Ayniqsa, mahalla bolalari ila fanor orasida anglashilmas dushmanlik uyg‘ondi. To‘planishib, avvalo bir-birimizning do‘ppimizni otishar, fanorga do‘ppi kiygizgan o‘rtoq merganligi ila kerilar edi. Keyincha bu ham bizni zeriktira boshladi. chunki piston qadalgan yoki har turli ipaklar bilan bezalgan do‘ppini kiyib olib, fanor chiroyli bir tus olar, bizni xafa qilgandek bo‘lar edi. Shuning uchun qo‘limizga tosh, kesak olib, fanorga hujum qilishni o‘rgandik. Bunda u juda kuchsiz edi: kichkina bir kesak yoki tosh parchasi bechora fanorning oyna ko‘zlarini o‘pirib tushirardi. Keyin-keyin Fanorchi ota haftada uch-to‘rt marta unga «yangi ko‘zoynak» taqib ketishga majbur bo‘lardi. U ketdi, darrov biz yangi «ko‘z»ini o‘yib olardik. Shunday bo‘lsa-da, Fanorchi ota «Lom» deb og‘iz ochmasdi. Uning bu qiligi bizga sira yoqmas, tutib olish uchun poylasa, hatto birontamizni tutib ursa ekan, der edik. Ammo shu tilaklardan bittasi ham yuzaga chiqmasdi. Bir kun, namozshom vaqti, ko‘chada bolalar ko‘p edi. Ichimizda eng ko‘p qo‘rqmaydigan, eng battol Qosim cho‘loq:

“Bolalar!” — dedi. Changga botgan yuzlarimiz yangi bir narsa kutib, uning ko‘zlariga tikildik. - Fanorchi ota keladigan vaqt yaqin. Sindiramiz. Nima qilar ekan? - dedi-da, qo‘lga ilinadigan bir narsa qidira boshladi. Qo‘llarimizdan g‘izillab uchgan tosh-kesaklar fanorning hamma ko‘zlarini teshib o‘tgan edi. Uzoqdan Fanorchi otaning bukilgan kichkina qomati yaqinlasha boshladi. Narvoncha yelkadan tushib, ta‘zim ila devorga suyandi. Fanorchi ota uning ustiga chiqdi-da, “chirt” etib, gugurtni yoqdi: fanor to‘rt tarafdin qulagan uy kabi ajava tusda, yana bir tomonga qiyshayib turar edi. Biz hammamiz kerilib turar edik. Ba‘zilar “piq-piq” kulishdi. Chol kasal odamga o‘xshab, sekin-sekin pastga tushdi. o‘siq qoshlari tagida qisilib yotgan ko‘zlari ila hammamizga yalingansimon qaradi-da, mayin bir tovush bilan:

- Tentak bolalarim, bu qanday gap? Fanorga tegmasanglar, bir narsa bo‘ladimi? U yuqorida, sizlar pastda o‘ynay beringlar-da. Bolalar jim bo‘lgan edi.

- Sizlar hali yosh, ko‘zlaringiz o‘tkir. Qorong‘i ham, yorug‘ ham baravar. Xufton bo‘lmasdan onalaringizning quchog‘ida pish-pish uxlab qolasiz hammangiz. Bizga o‘xshash qari-qartanglar uchun chirog‘ judayam kerak, — dedi.

Bolalarning ko‘zi cholda edi.

- Tunov kuni kechasi qattiq yomg‘ir yog‘ib turgan edi. Bu yoqqa kelsam, ko‘cha qop-qorong‘u. Fanorning teshik oynasi dan shamol kirib o‘chirib qo‘ygan. Ana u ariqning bo‘yiga bor ganimda bir nima suvni shapillatardi. Yopiray, nima ekan, deb fanorchamni ariqqa tutsam, mendan ham qari bir kishi ariq dan chiqolmay yotgan ekan. Darrov qo‘lidan tortdim, bir amallab chetga chiqardim, hamma yog‘i loy, jiq-jiq suv. Bolalardan biri:

- Voy, boyaqish, soqoliyam, yuziyam loymi?

- Hamma yog‘i loy bo‘lgan... Keyin yetaklab uyiga eltib qo‘ydim, - dedi chol. Mening ko‘zimga Fanorchi otaning degani shunday ko‘rinib kelgandi, Qosim cho‘loq: - Yolg‘on-yolg‘on! - deb baqirdi. Bolalar birdan:

- Rost! - deb javob qaytarishdi.

- Kim endi sindirsa, shuni tutib beramiz otamga, - dedi Ahmad. Fanorchi ota:

- Ha, barakalla, endi sindirmaysizlarmi? - dedi.

- Yo‘q-yo‘q, - javob berdik biz shu zamon. Kichkina narvonini yana yelkasiga ilib, chol qorong‘ilikka kirib yo‘qoldi. Shundan beri, haqiqatan, fanorga hech shikast tegmadi. Hozir shu fanorning o‘rnida sim to‘r bilan o‘ralgan tuxumdan kattaroq elektr lampochkasi yonib turadi. Uning uchun na yoquvchi, na gugurt, na moy kerak. Hech bir bola tegajaklik qilib tosh ham otmaydi. Uning yorug‘ida yurganda yoshligimning bir parchasini va Fanorchi otanigina xotirlayman. (Oybek)

Savollar:

Vijdon nimaligini o‘z so‘zingiz bilan tushuntirib bering.

Nima deb o‘ylaysiz, inson qachon o‘z vijdoniga quloq solishi kerak: noto‘g‘ri ishni qilishdan oldinmi yoki qilib bo‘lgandan keyinmi?

Agarda siz yaqin insoningizni aldasangiz va sizni vijdoningiz qiynasa qanday qilib bu vaziyatni to‘g‘rilashingiz mumkin?

Nastya o‘z vijdonini “tinchlantira oladimi”? Nega?

Rostgo‘ylik sezgirlik degan xislatga ham bog‘liq.

Sezgirlik – bu boshqa insonlarni tushunish, ularning kayfiyatini sezish, hissiyotlarini hurmat qilish, xohishlariga ko‘ra ular bilan munosabatda bo‘lish. Insonga ziyon yetkazmaslik, uning jismoniy va ruhiy sog‘lig‘iga zara yetkazmaslik uchun rostgo‘ylikdan cheklanish lozimligi xaqida yozilmagan ahloqiy qoidalar bor.

Xulosa o‘rnida shuni aytish mumkinki, “Tarbiya” fani orqali o‘quvchini ma‘naviy jihatdan yetuk shaxsga aylantirish mumkin. Umuman, o‘qituvchi tarbiya darsida o‘quvchini komil inson sifatida farovon yashashi uchun zarur bo‘ladigan eng muhim sifatlarni bosqichma-bosqich o‘rgatib borishi tavsiya etiladi. Zero, mazkur fan imkoniyatlari o‘quvchida uning uchun umri davomida har daqiqa zarur bo‘ladigan axloqiy sifatlarni rivojlantirishga sharoit yaratib berishi lozim. Mazkur maqolada vijdon, rostgo‘ylik va insof kabi tushunchalariga to‘xtalindi. Keyingi tadqiqotlarda havas, hasad, muvaffaqiyat, mag‘lubiyatdan chiqish kabi muhim tushunchalar haqida ilmiy izlanishlar olib boriladi.

ADABIYOTLAR

1. Mirziyoev Sh. Erkin va farovon demokratik O‘zbekiston davlatini birgalikda barpo etamiz. –T.: O‘zbekiston, 2016. – 14-b.
2. M.Quronov, Y.Risyukova, O.Tigay, O.Usmanova, S.Xafizov 5-sinf Tarbiya darsligi. T.G.Gulom nomidagi nashriyot matbaa uyi. T. 2020 yil 105 bet.
3. M.Quronov, Y.Risyukova, O.Tigay, O.Usmanova, S.Xafizov 6-sinf Tarbiya darsligi. T.G.Gulom nomidagi nashriyot matbaa uyi. T. 2020 yil 108 bet.
4. Pirmazarova A. Tarbiya fanini o‘qitishda yangi pedagogik texnologiyalarni qo‘llash va unda ta‘lim va tarbiyaning uzviyligi: tarbiya fanini o‘qitishda didaktik o‘yinlar//Yangi O‘zbekiston talabalari axborotnomasi 2022. 77-78b.
5. Sapayev V. Tarbiya fanini o‘qitishning ayrim dolzarb masalalari// Oriental Renaissance: Innovative, educational, natural and social sciences (E) ISSN:2181-1784 www.oriens.uz SJIF 2023 = 6.131 / ASI Factor = 1.7 3(8), August, 2023

6. M.E.Axmedova Pedagogika Darslik.T. Tibbiyot matbaa nashriyot uyi 2022 y. 207 b.
7. Qodirov B. Komil inson tarbiyasining pedagogik asoslari. –T.: Mehnat, 2001. - 195 b.
8. Quronov M. Maktab ma'naviyati va milliy tarbiya. –T.: Fan, 1995. - 118 b.